

Sundbyberg 2025-06-24

Diarienummer: U2025/01067

Vår referens: Agneta Söder
agneta.soder@funktionsratt.se

Mottagare:
u.remissvar@regeringskansliet.se
u.s.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar Förbättrat stöd i skolan SOU 2025:44

Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för 54 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar drygt 400 000 medlemmar. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt - rätten att fungera i samhällslivets alla delar på lika villkor. Vårt mål är ett samhälle för alla utifrån Funktionsrättskonvention.

Vår utgångspunkt är rätten till en inkluderande utbildning och en fungerande skolgång för alla barn och elever med funktionsnedsättningar och kroniska sjukdomar i enlighet med FN:s funktionsrättskonvention¹ med Allmän kommentar nr 4² och att principerna i Salamancafördraget³ säkerställs inom det svenska skolväsendet.

Vi erinrar också om rekommendationerna om rätten till en inkluderande utbildning för barn och elever med funktionsnedsättning, vilka Sverige fått från FN:s

¹ <https://toolkit.funktionsrattskonventionen.se/alla-rattigheter/>

² <https://www.mfd.se/vart-uppdrag/publikationer/fns-konvention-ochallmanna-kommentar/sammanfattande-introduktion-av-allman-kommentar-nr-4-om-ratten-till-inkluderande-utbildning/>

³ <http://www.unesco.se/wp-content/uploads/2013/08/Salamanca-deklarationen1.pdf>

barnrättskommittén 2023 och från FN:s kommitté för funktionsrättskonventionen 2024.⁴

Funktionsrätt Sveriges övergripande synpunkter

En oroande utveckling mot segregering i skolan

Vi är djupt oroad över den sammantagna bilden av de förslag som presenteras i en rad SOU:er på skolområdet under 2024 och 2025. Förslagen pekar mot en alltmer segregerad skola där barn och elever som inte faller inom en allt snävare norm riskerar att exkluderas från ordinarie undervisning, och i förlängningen riskerar att exkluderas från arbetsmarknad och vuxenstudier med risk för ett livslångt utanförskap som följd. Förslagen är i flera fall repressiva och straffande, där barns rätt till utbildning, inflytande och delaktighet åsidosätts – en utveckling som står i direkt kontrast till både Barnkonventionen och Funktionsrättskonventionen samt principerna om en inkluderande utbildning för alla. De sammantagna åtgärderna som föreslås, vilka sägs ska främja trygghet och studiero, sker på bekostnad av barn och elever som inte passar in i normen.

Fokus på att problematisera barn och elever i stället för att skapa fungerande skol- och lärmiljöer

Många av förslagen förstärker den tydliga trenden inom skolan att lägga problemet på barnet, samtidigt som skolans ansvar att skapa inkluderande och välfungerande skol- och lärmiljöer ofta förbises. Vi är säkra på att om samhället och ytterst skolan i stället satsade på förebyggande och främjande insatser kring skolans miljöaspekter, skulle behovet av att lappa och laga kring olika stödformer avsevärt minska. En sådan ansats skulle snarare bidra till ökad trygghet och studiero. I dagsläget utgår man från den missriktade uppfattningen att inkluderingen har gått för långt – begränsad till att endast handla om den fysiska placeringen av eleven. Begreppet inkludering är mycket bredare än så och utgår ifrån skolans viktiga kompensatoriska uppdrag. Det handlar om att skolan ska utformas för att möta alla barns behov utifrån sociala, kommunikativa, pedagogiska och fysiska aspekter – att se på barnet eller eleven ur ett helhetsperspektiv.

⁴ [FN:s barnrättskommittés rekommendationer](#)
[FN:s kommitté för funktionsrättskonventionen, rekommendationer](#)

Förslag som urholkar rättssäkerheten

Vi ser särskilt allvarligt på vissa direktiv och förslag vilka riskerar att urholka barns och elevers rättssäkerhet. Exempel på detta är förslag om minskad dokumentation, där vi menar att det är vitalt att ha en tydlig och rättssäker dokumentationshantering av elevers stödbehov. En urholkning riskerar särskilt att drabba barn med komplexa behov då kunskap om exempelvis fungerande stödinsatser, och de som inte är, riskerar att gå förlorad. Det finns också flera förslag om minskat inflytande för både elever och vårdnadshavare. Med en minskad dialog riskerar snarare ännu färre elever med funktionsnedsättning nå skolans mål, eftersom vårdnadshavares kunskap om barnet är central och kan utgöra ett stöd för lärare och annan skolpersonal. Och om vi lyssnar till elever med funktionsnedsättning så säger de själva att det är just delaktighet och inflytande, att bli lyssnad på, som kan vara helt avgörande mellan en fungerande skolgång och en misslyckad.

Barnkonventionens varierande genomslag i politiken

Det är tydligt att regeringens arbete inom utbildningsområdet skiljer sig markant från dess arbete inom andra områden som rör barn och unga. Under denna mandatperiod har barn i samhällsvård varit en annan prioriterad fråga för regeringen, och flera utredningar har tillsatts. I till exempel utredningen om Barn i samhällsvård och i HVB-utredningen har vi sett exempel på att barn och unga, inkluderas aktivt i arbetet. Deras åsikter och synpunkter beaktas och de får möjlighet att påverka de förslag som rör dem. Detta arbetssätt säkerställer intentionerna i Barnkonventionen. Inom utbildningsområdet däremot verkar det faktum att Barnkonventionen är svensk lag inte ha fått något som helst genomslag. Utöver det har regeringen inte heller på utbildningsområdet utgått från det övergripande nationella funktionshinderpolitiska målet, som utgår från principen om universell utformning och att identifiera och åtgärda hinder i tillgängligheten utan går i helt motsatt riktning med fler särskiljande lösningar i skolan.

Diskriminering och bristande respekt för internationella åtaganden

Barn och elever med funktionsnedsättning utsätts för strukturell diskriminering i skolan. Bristen på tillgänglighet för barn och elever med funktionsnedsättning i skolan är enligt Diskrimineringsombudsmannen (DO) en av de vanligaste grunderna för anmälningar. Vissa av de föreslagna åtgärderna i aktuella

skolutredning riskerar att ytterligare öka diskrimineringen och därmed förvärra situationen för denna grupp.

Dessutom strider många av de aktuella förslagen mot Sveriges internationella åtaganden enligt Barnkonventionen, Funktionsrättskonventionen och FN:s globala mål 4. Dessa åtaganden betonar vikten av en inkluderande och likvärdig utbildning av hög kvalitet för alla barn, inklusive barn med funktionsnedsättning. FN:s globala mål lyfter särskilt fram tillgänglighet för elever med funktionsnedsättning under principen "Leave no one behind."

Kort tid för utredningar och remisshantering

Slutligen kritiserar vi att flertalet utredningar får kort tid på sig, och att direktiven ofta är mycket specifika kring vad utredaren måste förhålla sig till. Detta ökar risken för undermåliga utredningar och ytligt analyserade förslag. Utredningsdirektiven tar heller inte sin utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna i enlighet med konventioner på olika områden som Sverige har ratificerat. Remisshanteringen sker därefter under korta tidsfrister, vilket skapar en demokratisk obalans då remissinstanser och andra aktörer inte hinner svara eller att svaret inte blir tillräckligt genomarbetat.

Samtidigt saknas uppenbarligen de nödvändiga resurser som krävs för att genomföra en del av förslagen. Ett flertal förslag kräver enligt vår bedömning fler behöriga lärare men Skolverkets prognoser visar en fortsatt lärarbrist, särskilt bland speciallärare, under de kommande tio åren – en avgörande aspekt som inte har adresserats.

Sammanfattning

Funktionsrätt Sverige avstyrker utredningens förslag förutom förslagen om de nationella proven i årskurs 3 (del av 6.2), stödundervisning (6.5) och att anpassad studiegång (6.8), vilka vi alltså tillstyrker.

Funktionsrättsrörelsen har länge verkat för att barn och elever ska få det stöd de har rätt till i skolan. Konkreta förslag som vi medverkat till och som kommit till stånd är extra anpassningar och garantin om tidiga stödinsatser. Vi ser inte att nygamla skrivningar om ledning och stimulans kommer att förändra något i praktiken. Vidare anser vi att garantin om tidiga stödinsatser, som varit i kraft ganska kort

tid, borde utvärderas och modifieras i stället för att införa standardiserade tester.

Det är viktigt att barn och elever med funktionsnedsättning får särskilt stöd skyndsamt, men de förändringar som föreslås innebär att särskilt stöd alltid ska ges utanför den ordinarie undervisningen, vilket rimmar illa med en inkluderande utbildning för alla. Det är också viktigt att det särskilda stödet, och extra anpassningar, utgår under hela skoldagen.

Vi tillstyrker förslaget om stödundervisning med viss tvekan eftersom insatsen riktar sig främst till elever som kommit efter i ämnesundervisning. Barn och elever med funktionsnedsättning behöver generellt kontinuerligt och adekvat stöd under längre tid, ofta under hela skoltiden. Framför allt behöver vår målgrupp en tillgänglig skola. En aspekt som helt missas i den här utredningen. Likaså saknas förslag som rör elever som är frånvarande från skolan.

I den här utredningen, liksom i flera andra utredningar, är det tydligt att man vill minska på kravet på dokumentation, men det får inte ske på bekostnad av barns och elevers delaktighet och rättssäkerhet.

Funktionsrätt Sveriges synpunkter på utredningens förslag

6 Utredningens förslag och bedömningar

6.1 Bestämmelserna om extra anpassningar ska avskaffas i samtliga skolformer

Förslag: Bestämmelserna om stöd i form av extra anpassningar ska avskaffas.

6.3 Alla barn och elever ska kunna följa undervisningen

Förslag: Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de ska kunna följa undervisningen och utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt tillgodogör sig de kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper eller lätt uppfyller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Funktionsrätt Sverige avstyrker förslagen 6.1 och 6.3.

Vi delar bilden att extra anpassningar inte fungerat som det var tänkt men vi anser inte att lösningen är att försämra lagstiftningen. Sverige har i grunden en väldigt bra skollag. Problemet är att efterlevnaden och tillämpningen generellt sett är sämre och det kostar lite för huvudmän och skolor att strunta i att följa lagen.

Funktionsrättsrörelsen har under många år verkat för att förtydliga lagstiftningen så att barn och elever med funktionsnedsättning ska få de stöd och anpassningar de har rätt till. Nu föreslås flera förändringar i skollagen, vilka går i helt motsatt riktning med försämrade skrivningar rörande stöd i skolan enligt vår mening. Det här förslaget, tillsammans med andra förslag i den här och andra utredningar, går snarare på symtomen än på roten av problemet. Vi menar att det finns en rad andra problem som skulle behöva adresseras och åtgärdas till exempel ökade resurser till skolan, en jämlik resursfördelning, fler behöriga lärare och speciallärare, en likvärdig tillgång till elevhälsan, tillgängliga och universellt utformade skolor, kompetens om funktionsnedsättningar i skolor och i lärar- och rektorsutbildningarna.

Enligt utredningen krävs det specialpedagogiska insikter hos lärare för att realisera extra anpassningar i den ordinarie undervisningen. Samtidigt föreslås att samma lärare fortsatt ska kunna ge alla elever ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande för att de ska kunna följa undervisningen och utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Vi ser dock inga förslag om hur lärarna ska uppnå de specialpedagogiska insikter som krävs. Det vi ser är en nygammal skrivning, som en gång var för luddig och som missgynnade barn och elever med funktionsnedsättning.

En annan given utgångspunkt måste vara att barn och elever med funktionsnedsättning behöver kontinuerliga anpassningar och stöd, även om det i grad kan variera över tid. Med de skrivningar som nu föreslås skulle det i praktiken innebära att elever som har sådana behov inte längre alls ska kunna delta i den ordinarie undervisningen. Elever som behöver anpassningar och stöd kommer således hänvisas till särskilda lösningar. Ytterst handlar det om vilken skola och vilket samhälle vi vill ha. Skolan har ett demokratiskt och kompensatoriska uppdrag som vi menar åsidosätts, vilket är beklämmande.

6.2 Garantin för tidiga stödinsatser och nationella prov i årskurs 3 ska avskaffas

Förslag: Garantin för tidiga stödinsatser ska avskaffas. De nationella proven i årskurs 3 i grundskolan och sameskolan, respektive årskurs 4 i specialskolan, ska avskaffas.

6.4 Standardiserade tester införs för att uppmärksamma elever med stödbehov

Förslag: Standardiserade tester ska införas för att identifiera elever som har behov av stöd i läs- och skriv- och matematikutveckling. Standardiserade tester ska genomföras i årskurs 1, 2, 3, 5 och 8 i grundskolan och anpassade grundskolan. I sameskolan ska tester genomföras i årskurs 1, 2, 3 och 5. I specialskolan ska tester genomföras i årskurs 1, 2, 3, 6 och 9. I anpassade grundskolan ska standardiserade tester genomföras av de elever som läser ämnen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utformning av standardiserade tester

Funktionsrätt Sverige tillstyrker förslaget om att de nationella proven i årskurs 3 avskaffas men vi avstyrker förslaget om att ta bort garantin för tidiga stödinsatser samt förslaget om att i stället införa standardiserade tester.

Garantin för tidiga stödinsatser infördes i skollagen 2019, och i anpassad skola så sent som 2024. Det måste fortsatt vara tydligt i skollagen att skolan måste sätta in tidiga insatser – ett krav som funktionsrättsrörelsen länge drivit för att fler barn och elever med funktionsnedsättning ska klara sin skolgång. Vi kommer inte att backa i frågan. Vidare har det gått en relativt kort tid för att egentligen kunna konstatera att insatsen inte fungerar. Kritiken som framförts handlar bland annat om att skolorna inte har resurser för att genomföra insatsen. Rimligen borde lösningen vara att tillföra de resurser som krävs snarare än att slänga insatsen i sjön, och därmed försämra förutsättningarna för att få tidigt stöd i skolan, och i förlängningen likvärdiga möjligheter för alla elever att klara sin skolgång.

I likhet med andra stödåtgärder, har inte heller denna insats fungerat så som det var tänkt. Och igen, det beror inte på att insatsen i sig är dålig utan att det inte har funnits förutsättningar eller tillräckliga resurser för att genomföra garantin på ett bra sätt. Initialt var det även så att de bedömningsstöd som togs fram av Skolverket fick stark kritik från lärare, och fick göras om. Nu föreslår den här utredningen att Skolverket får ett nytt uppdrag att ta fram standardiserade tester i stället. Det som gått snett verkar snarare vara att Skolverket inte fått tillräckliga instruktioner vad som förväntas av bedömningsstödet alternativt inte klarat av uppdraget. Det känns

som ett resursslöseri att slänga garantin i papperskorgen och ta fram något helt nytt. Vårt konkreta förslag är att man gör en ordentlig utvärdering av insatsen, drar lärdomar om vad som inte fungerat och modifierar insatsen för att fungera bättre. Det vore en mer konstruktiv och kostnadseffektiv lösning. Och vi betonar igen att krav på tidigt stöd ska kvarstå i skollagen.

6.5 Stödundervisning ger ett snabbt och flexibelt stöd

Förslag: Elevers rätt till stödundervisning ska regleras i skollagen. Om ansvarig lärare inom ramen för undervisningen bedömer att en elev riskerar att inte kunna följa undervisningen och har svårt att tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll, ska läraren anmäla det till rektorn som ska se till att eleven skyndsamt ges stödundervisning.

Stödundervisning får ges i form av undervisning i mindre grupp eller enskild undervisning i det ämne som eleven uppvisar svårigheter i.

Vid behov ska samråd ske med speciallärare eller specialpedagog vid bedömning och planering av stödundervisningen. Om det finns särskilda skäl får rektorn besluta att det inte ska ges stödundervisning.

Stödundervisningen ska utvärderas senast inom en månad efter att den har påbörjats för att avgöra om eleven behöver fortsatt stödundervisning eller om en utredning om särskilt stöd ska göras.

En elev bör inte ges stödundervisning längre tid än två månader och i högst tre ämnen åt gången per termin.

Resultatet av utvärderingen ska även överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs eller nästa nivå av ämnet.

Bestämmelserna om stödundervisning ska gälla i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan samt sameskolan. I gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska bestämmelserna om stödundervisning endast gälla ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik. I anpassade grundskolan och i anpassade gymnasieskolan ska bestämmelserna endast gälla för elever som läser ämnen.

Bedömning: Stödundervisningen bör följas upp och utvärderas nationellt.

Regeringen bör därför ge Statens skolverk i uppdrag att genomföra en sådan uppföljning och utvärdering.

Bedömning: Frågan om reglering av klass- och gruppstorlekar behöver utredas vidare.

Funktionsrätt Sverige tillstyrker förslaget om stödundervisning med viss tvekan och i delar är vi kritiska, och har kompletterande synpunkter.

Det här förslaget krockar i förslaget om en treårig försöksverksamhet med förstärkningsundervisning (SOU 2024-94) som vi tillstyrkt. Men vi hade flera synpunkter. Bland annat framförde vi att barn och elever med funktionsnedsättning inte är huvudmålgrupp för en sådan insats utan snarare tar sikte på elever som av olika skäl kommit efter i undervisningen och behöver en kortare tid för att

komma i kapp.⁵ Även förslaget om stödundervisning är tänkt att ske under kortare tid, max två månader, och syfta till att ge ämnesspecifikt stöd. Det handlar varken om särskilt stöd eller varaktigt stöd för att klara sig i ett ämne. Barn och elever med funktionsnedsättning behöver generellt kontinuerligt stöd, och kan till exempel behöva längre tid, vilket förslaget om stödundervisning inte kommer att erbjuda. En fördel, oavsett om eleven har en funktionsnedsättning eller inte, är att stödundervisning sker i ett mindre sammanhang, vilket ju är gynnsamt för alla elever under förutsättning att det sker med behörig lärare och att undervisningen håller hög kvalitet.

Vidare kommer förslaget innebära flera organisatoriska utmaningar och resultera i ytterligare fler särlösningar utanför den ordinarie undervisningen. Vi har svårt att se hur stödundervisningen ska lösas praktiskt då det kommer kräva både fler behöriga lärare och speciallärare. Hur ska man organisera stödundervisningen rent pedagogiskt är en fråga som också hänger i luften, och hur blir en sådan insats träffsäker, och hur säkerställs hög kvalitet inom given tid. Ska mindre grupper skapas kräver det att ett antal elever har problem samtidigt. I annat fall återstår enskild undervisning, vilket vi tror blir ännu mer resurskrävande.

Vi är kritiska till att förslaget inte ska kunna överklagas, och det motiveras med stödundervisning ska ske skyndsamt. Redan i dag framkommer det av skollagen att stödinsatser ska ske skyndsamt men om det inte finns rätt organisering, rätt kompetens och tillräckligt med resurser kan insatsen inte genomföras oavsett vad som står i skollagen. Förslaget verkar inte helt genomtänkt, och det känns oroväckande att man inte säkerställer en kvalitativ bedömning av elevens behov av stödundervisning utan att det ska räcka att en lärare anmäler till rektor att en elev behöver stödundervisning med en enkel anteckning om vilken elev och vilket ämne. Ur elevens perspektiv blir det en mer rättsosäker situation.

Vi bedömer liksom utredningen att frågan om reglering av klass- och gruppstorlekar behöver utredas vidare. Färre barn och elever i klassen skulle över tid leda till att färre behöver stöd, vilket är en mer kraftfull åtgärd än att föreslå förändringar som vi menar försämrar

⁵ [Funktionsrätt Sveriges remissvar Förstärkningsundervisning i skolan SOU 2024:94](#)

förutsättningarna för barn och elever i behov av anpassningar och stöd, i synnerhet barn och elever med funktionsnedsättningar.

6.6 Utredning av en elevs behov av särskilt stöd och hur särskilt stöd ska ges

Förslag: Bestämmelserna om utredning av en elevs behov av särskilt stöd i skollagen ska ändras. Om ansvarig lärare eller mentor inom ramen för undervisningen befarar att en elev inte kommer att tillgodogöra sig de kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper eller att en elev inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska läraren eller mentorn göra en skriftlig anmälan till rektorn om att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas. Samråd ska alltid ske med speciallärare eller specialpedagog. Den nuvarande lydelsen i skollagen att det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning ska strykas för att förtydliga att utgångspunkten inte ska vara att särskilt stöd ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör.

6.7 Elevens stödbehov ska styra om en elev ska ges undervisning enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp

Förslag: Det ska inte krävas särskilda skäl för att särskilt stöd ska kunna ges enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp. Det ska tydliggöras att det särskilda stöd som ges enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp utgör undervisning. Den nuvarande lydelsen i skollagen i en annan undervisningsgrupp - - - än den som eleven normalt hör till ska strykas som en följd av utredningens förslag om att utgångspunkten inte ska vara att särskilt stöd ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör.

Funktionsrätt Sverige avstyrker förslagen 6.6 och 6.7.

Vi anser att de förändringar som föreslås försämrar för barn och elever med funktionsnedsättning på flera punkter. Övergripande handlar det om att skolan ska leva upp till sitt demokratiska och kompensatoriska uppdrag, och att alla barn ska vara delaktiga i skolan på lika villkor. I den skola som nu föreslås kommer allt färre barn och elever med funktionsnedsättning kunna delta i den ordinarie undervisningen, eftersom förändringen innebär att särskilt stöd alltid ska ges utanför den ordinarie undervisningen. Det här rimmar illa med tanken om en inkluderande skola för alla. Att inkluderingstanken gått för långt, manifesteras med ett förslag i skollagen, som bara utgår från den fysiska placeringen av eleven, vilket är en stark förenkling av begreppet.⁶ Inkludering innebär att skolan måste utformas för att möta alla barns behov utifrån sociala, kommunikativa, pedagogiska och fysiska aspekter. Det är ytterst skolhuvudmännens ansvar att skapa tillgängliga skolmiljöer för alla

⁶ <https://www.skolaochsamhalle.se/flode/skolpolitik/gunnlaugur-magnusson-har-inkluderingen-gatt-for-langt/>

barn och elever, vilket alltför sällan diskuteras. I en tillgänglig och universellt utformad skola skulle färre barn och elever behöva anpassningar och stöd.

Det är också mycket angeläget att särskilt stöd, och även extra anpassningar, fortsatt ska utgå under hela skoldagen, vilket finns inskrivet i skollagen i dag: "det särskilda stödet (extra anpassningar) ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt". Den tanken har helt fallit bort i det här förslaget, och det i sig skulle avsevärt försämra möjligheten att vara i skolan för många barn och elever med funktionsnedsättning, vilka behöver stöd i mellanrummen mellan undervisningen till exempel på rasten och i matsalen.

Slutligen anser vi att det inte enbart är läraren som ska kunna anmäla att en elev behöver särskilt stöd utan vi vill att nuvarande formulering behålls, det vill säga: uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare.

6.8 Anpassad studiegång får bara ges i sista hand

Förslag: Beslut om anpassad studiegång får fattas först om elevens behov inte kunnat tillgodoses genom andra former av särskilt stöd. Beslutet ska föregås av information till eleven och elevens vårdnadshavare om beslutets konsekvenser. **Bedömning:** Åtgärden anpassad studiegång bör följas upp och utvärderas. Regeringen bör därför ge Statens skolverk i uppdrag att genomföra sådan uppföljning och utvärdering.

Funktionsrätt Sverige tillstyrker förslaget.

Konsekvenser

Vi delar inte helt de slutsatser som utredningen kommer fram till rörande barn och elever med funktionsnedsättning. Utredningens tolkning av inkludering är bristfällig. Om man tar del av de rekommendationer Sverige fått av FN:s Barnrättskommittén och Kommittén för funktionsrättskonventionen, framkommer det att stödinsatser främst ska ges inom ordinarie undervisning. De nya förslagen om särskilt stöd innebär tvärtom att elever som får särskilt stöd ska få det utanför den ordinarie undervisningen. Självklart finns det elever som behöver sin undervisning i en mindre undervisningsgrupp under förutsättning att undervisningen bedrivs av lärare/speciallärare med rätt kompetens, och med en elevsammansättning som är gynnsam för eleven. För att många elever med funktionsnedsättning ska klara sin skolgång krävs även tillgängliga skol- och lärmiljöer – en viktig parameter som saknas

helt i de förslag som presenteras i den här utredningen. Avsaknaden av tillgängliga skol- och lärmiljöer är ett av de främsta skälen till skolfrånvaro. I den här utredningen är dessutom frånvarande elever helt osynliggjorda.

Med vänlig hälsning
Funktionsrätt Sverige

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'NM', with a long horizontal flourish extending to the right.

Nicklas Mårtensson
Ordförande